

Správy za posledné dni k 13.3.2015

Deň v Nitrianskom kraji

(11.03.2015; Roľnícke noviny; č. 11, spravodaj, s. 6; JANA HOLÉCIOVÁ)

Pavilón K na nitrianskom Agrokomplexe v piatok, 6. marca t.r., takmer praskol vo švíkoch. Stoličky boli zaplnené do posledného miesta, desiatky ľudí stáli pri stenách a vchodových dverách, v sále pobehovali deti (že by budúci mladí farmári?), a asi najmladšieho účastníka - malého ročného unaveného chlapčeka - zaveseného na bruchu v ergonomickom nosiči tíši jeho mladá mamička - farmárka. Jemu by sa rozhodne viac páčilo niekde na ihrisku...

Aj takto vyzeral uplynulý piatok pre približne 640 pracovníkov v agropotravinárskom sektore z nitrianskeho regiónu. Na Krajský informačný deň si prišli vypočuť pravidlá na najnovšie programovacie obdobie, teda na roky 2014 až 2020, ktoré Brusel schválil Slovensku 13. februára 2015. Definitívne čísla sú známe už niekoľko dní. Z pilierov Spoločnej poľnohospodárskej politiky bude do roku 2020 tiecť do odvetvia viac ako 5,35 mld. eur. Prvý pilier predstavujú priame platby a 3,054 mld. eur. Druhý pilier charakterizuje Program rozvoja vidieka, v ktorom je k dispozícii 2,079 mld. eur. Tretí pilier sú zdroje zo štátneho rozpočtu, ktoré počítajú s pomocou pre farmárov na úrovni 114,25 mil. eur.

Rezonuje mladý farmár

Podobne ako predchádzajúce tri krajské informačné dni, aj nitriansky zaujal mladých ľudí, ktorí už buď pracujú, alebo by po skončení školy chceli pracovať v tomto odvetví, častokrát zaznávanom spoločnosťou, kde je roboty veľa a pláce málo. Štartovací kapitál pre mladého farmára je 50-tisíc eur; 70 percent dostane po odsúhlasení jeho projektu, a zvyšok približne po roku až dvoch. Ak kontrola z Pôdohospodárskej platobnej agentúry nebude mať výhrady voči jeho fungovaniu. Navyše, mladý podnikateľ môže dostať aj pôdu - a to už je lákadlom pre viacerých. Minister Ľubomír Jahnátek dodáva: "Za takýchto podmienok sú dobre nastavené motivačné faktory. Keby mali v iných odvetviach národného hospodárstva takto nastavené faktory, myslím si, že nie je až také riziko začať hospodáriť." Ministerstvo pôdohospodárstva pritom odhaduje, že aj vďaka tomuto projektu by v poľnohospodárstve do konca roka 2020 malo pracovať 600 až 1 000 nových pracovníkov, kde časť budú tvoriť práve mladí farmári, ktorí by znížili vekový priemer značne prestarnutého odvetvia. Omladenie vidieka víta aj Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora. Jej predseda Milan Semančík hovorí: "Do odvetvia treba pustiť mladých. Na druhej strane sa však žiada využiť aj cestu súčasných podnikov, a aj tie treba motivovať - napríklad formou úľav v odvodovej politike, aby aj oni zamestnali práve mladých ľudí, a tým za nich platili nižšie odvody. Správnou motiváciou firiem by sa na vidieku dali vo väčšom rozsahu vytvoriť pracovné miesta." Vráťme sa späť do sály Agrokomplexu. Medzi desiatkami mladých tu vyčnieva už spomenutá mamička nespokojného ročného chlapčeka. Barbora mi prezrádza, že má 29 rokov a je z Nitrianskeho kraja. Po skončení rodičovskej dovolenky sa chce tiež stať mladou farmárkou a chovať kozy. Hovorí, že začínajúci poľnohospodár to má momentálne ťažké. Bez peňazí, bez praktických skúseností a pôdy je podnikanie v poľnohospodárstve pre mladých ľudí častokrát len utópiou. Novinku, odsúhlasenú Bruselom, na jednej strane víta, no na strane druhej dodáva: "Obávam sa, že do tohto projektu pôjdu aj takí ľudia, ktorí majú už teraz svojich rodičov v družstvách, budú tam dosadení mladí ľudia, a takýmto spôsobom získajú peniaze. A potom tí, ktorí sú sami a mladí, nedostanú nič. Nebude vôbec jednoduché získať tie finančné prostriedky, ktoré mladému farmárovi umožňuje Európska únia." Optimistickejší pohľad má iný mladý záujemca, Ján Nikolaj z Banskej Štiavnice. "Doma máme poľnohospodársky areál, ktorý je v zlom stave. Po jeho rekonštrukcii by som ho chcel využiť na produkciu mlieka a mäsa. Preto ma zaujala táto podpora. Ak by nebola takáto možnosť, nešiel by som do toho, a robil by som niečo úplne iné. Považujem to za dobrú príležitosť. V našom okrese poznám aj iných ľudí, ktorí by išli do takto nastaveného projektu; 70 % vstupného kapitálu by mi stačilo na rozbehnutie. Investoval by som ich do nákupu dobytky a neskôr aj na renováciu budov." Mladý farmár by svoju produkciu realizoval najmä na regionálnych trhoch. Prvé výzvy na predkladanie žiadostí o peniaze by mala PPA zverejniť v druhom kvartáli 2015.

ANC -oblasti na ústupe

Kým mladý farmár je v kurze, opačne by sa dali charakterizovať vyrokované podpory v Spoločnej poľnohospodárskej politike v rámci znevýhodnených oblastí. Pôvodne mala totiž degresivita platieb nastať až nad 1 020 ha pôdy, po novom to bude už od 450 ha. Sklamanie z bruselských rokovaní v tejto kapitole priznal aj samotný šéf rezortu. "Keby sme nezobrali tento návrh, boli by sme s naším programom zaradení až na úplný koniec schvaľovacieho procesu, teda niekedy na jeseň. Tým by sa zablokovali platby do odvetvia. Pri prvej príležitosti však chceme tému ANC -oblastí v Bruseli nanovo otvoriť." Predseda SPPK Milan Semančík dodáva: "Oproti predchádzajúcemu programovaciemu obdobiu je tam úbytok cca 180 mil. eur. Pokúsime sa nájsť určité možnosti, ktoré posilnia toto opatrenie." Kým sa nanovo otvorí Program rozvoja vidieka, kocky v poľnohospodárstve sú už hodené. Podľa Milana Semančíka je teraz na každom **farmárovi**, aby zbral nové pravidlá do rúk, a na základe nich sa zriadil, čo si z nich vyberie, ktoré opatrenia sa ho týkajú. A podľa nich potom nastaví svoje podnikanie.

Prvé výzvy v tomto polroku

(11.03.2015; Roľnícke noviny; č. 11, titulná strana, s. 1; MALVÍNA GONDOVÁ)

Na informačných dňoch k PRV SR 2014 - 2020 sa zúčastnilo do dvetisíc ľudí

Posledný zo série informačných dní pre poľnohospodárov, potravinárov a lesníkov k predstaveniu nového Programu rozvoja vidieka 2014 - 2020, ktorý EK schválila 13. februára 2015 sa uskutočnil v piatok, 6. marca v Nitre. Obrovský záujem o získanie informácií o možnostiach podpory činností v sektore pôdohospodárstva z európskych a národných finančných zdrojov sa prejavil účasťou viac ako 650 ľudí. NITRA. Podľa otázok z pléna po predstavení spôsobu čerpania priamych platieb a podpôr z PRV SR 2014 - 2020, bola jednou z oblastí, ktorá najviac zaujímala účastníkov, podpora mladých poľnohospodárov. Niektorí sa so začatím svojho podnikania v poľnohospodárstve poponáhľali a založili firmu, alebo sa zaregistrovali ako SHR na základe zverejnených informácií o pripravovanej podpore, či v súvislosti s možnosťou získať do prenájmu pôdu od SPF. Podľa schválenej verzie PRV SR 2014 - 2020 však budú mať nárok na štartovací kapitál vo výške 50 000 eur počas prvých piatich rokov, nárok na pôdu od SPF a bonifikáciu pri projektových opatreniach len certifikovaní mladí poľnohospodári, ktorí založia podnikanie najskôr v deň vyhlásenia výzvy. Tí, ktorí už podnikanie začali, prvýkrát zakladajú hospodárstvo a nedosiahli vek 40 rokov, budú môcť čerpať podporu pre mladých poľnohospodárov len vo forme dodatočnej platby k platbe SAPS, vo výške 60 Eur/ha ročne na prvých 28 ha maximálne počas piatich rokov. Toto obdobie sa skraca o počet rokov, ktoré uplynuli medzi založením podniku a prvým podaním žiadosti o platbu. Podmienkou pre obidve skupiny je odborné vzdelanie, alebo absolvovanie akreditovaného školiaceho kurzu a 18 mesiacov praxe v poľnohospodárskej prvovýrobe. Ministerstvo predpokladá, že bude certifikovaných 600 - 1 000 mladých poľnohospodárov. Výzva na toto opatrenie bude podľa prezentovaných informácií buď opakovaná, alebo otvorená do roku 2020. Ako budú vyhlasované výzvy na projektové opatrenia? Kým bude môcť byť vyhlásená prvá výzva, je potrebné zabezpečiť ešte niekoľko dôležitých krokov, ako je schválenie Systému finančného riadenia PRV 2014 - 2020, schválenie schém štátnej pomoci, metodiky stanovenia hodnoty štandardného výstupu a schválenie hodnotiacich a bodovacích kritérií pre jednotlivé opatrenia. V tomto roku budú vyhlásené výzvy prioritne na opatrenie 19.1. Budovanie kapacít, tréningy a sieťovanie za účelom prípravy a implementácie stratégie miestneho rozvoja, opatrenie 7 Budovanie širokopásmového internetu, následne výzvy na lesnícke opatrenia 8.3 a 8.4, plánované do 30. apríla a do 30. mája by mali byť vyhlásené aj výzvy na opatrenia 4.1 a 4.2 (Investície do poľnohospodárskych podnikov a investície do spracovania/ uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych produktov). O spôsobe realizácie verejného obstarávania a potrebnej dokumentácii sa zatiaľ rokuje a podrobne bude uvedené v Usmernení pre žiadateľa.

Koniec kamuflážam s pôvodom mäsa

(13.03.2015; Pravda; mut., správy ekonomika, s. 8; Jozef Sedlák)

Jozef Sedlák (c) Bratislava

Brusel konečne dôrazne klepol po prstoch falšovateľom potravín. Od prvého apríla tohto roku bude musieť byť na čerstvom, chladenom alebo mrazenom bravčovom, ovčom, kozom a hydinovom mäse jasne vyznačený jeho pôvod. V praxi to znamená, že spoločnosti, ktoré dovážali mäso zo zahraničia vo veľkom balení a prebaľovali ho do malospotrebiteľských obalov, už nebudú môcť udávať, že ide o mäso vyrobené na Slovensku.

Krok sprehladňujúci pôvod mäsa vítajú slovenskí hydinári, ale aj chovatelia ošípaných či hovädzieho dobytká. Slovensko, ktoré bolo dlho sebestačné v produkcii hydiny, zabezpečuje z vlastnej výroby už len 50 percent spotreby kuracieho mäsa. Z priemernej ročnej spotreby okolo 20 kilogramov hydiny na jedného obyvateľa tvoria polovicu dovozy.

"Dovážaná hydina sa často kvalitou nevyrovnala domácej, pričom mnohé spoločnosti zaoberajúce sa iba prebaľovaním dovážaného mäsa uvádzali spotrebiteľa do omylu tým, že sa nerozpakovali označiť hydinu za svoj akože slovenský produkt," povedal Daniel Molnár z Únie hydínárov.

Nariadenie Európskej komisie označovať pôvod mäsa vyvolalo medzi potravinármi obavy, že povedie až k 50-percentnému zdražovaniu mäsa. Odôvodňovali to okrem iného zmenou etikiet a nemožnosťou uvádzať na výrobkoch zložených z viacerých druhov mäsa jeho kompletnú "cestovnú mapu". Údaje o tom, v ktorom štáte sa zviera chovalo, zabilo a spracovalo.

"Hydinári z tohto dôvodu neuvažujú o zvyšovaní cien, hoci ich marža je stále minimálna," uviedol Daniel Molnár. Ceny v obchodoch neurčujú chovatelia ani spracovatelia, ale obchodníci.

Dobrym orientačným znakom pri určovaní pôvodu mäsa alebo výrobkov z neho môže byť aj Značka kvality SK. Garantuje slovenský pôvod potravín, pretože výrobok sa musí najmenej z troch štvrtín opierať o domáce suroviny a musí byť vyrobený na Slovensku.

Nová bruselské nariadenie umožňuje spotrebiteľovi vystopovať pôvod mäsa aj v reštauráciách a jedlňach.

Ako pre Pravdu povedal ústredný riaditeľ Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Jozef Bíreš, spotrebiteľia by sa mali dozvedieť informácie o pôvode servírovaného mäsa buď od obsluhy, alebo by mal byť vyznačený priamo na jedálnom lístku.

V súvislosti s blížiacimi sa veľkonočnými sviatkami chovatelia sliepok odporučili spotrebiteľom, aby dôsledne sledovali obaly i samotné vajička. Režazce tlačia farmárov do akciových cien, s čím niektorí producenti nesúhlasia. Zhruba pätina predávaných vajec preto môže byť z dovozu. Slovenské vajcia nesú označenie SK.

Premnožená poľovná zver - problém rozvoja vidieka

(11.03.2015; Roľnícke noviny; č. 11, živočíšna výroba, s. 26; JÁN HACAJ)

Škody spôsobované poľnou zverou sú vážnym problémom súčasného poľnohospodárstva nielen na Slovensku, ale i v celej Európe.

Za posledných 15 rokov narástol u nás jej počet o 120 až 170 % u jednotlivých druhov. V roku 2013 podľa poľovníckej štatistiky dosiahli škody na Slovensku hodnotu 1 158 422 eur, pričom reálne sú rádovo vyššie. Len v Pezinku sme v roku 2013 vyčíslili škody na úrode hrozna (bez škôd jarným ožerom výhonkov) na časti vinohradníckych plôch v sume cca 90 000 eur. Pritom škody väčšinou nie sú poľnohospodármi nahlasované a teda ani štatisticky evidované, pretože náhrady škôd poľovnými združeniami sú podľa platnej legislatívy prakticky nevykonalné. Extrémne premnoženie diviacej zveri je aj závažným bezpečnostným rizikom pre civilné obyvateľstvo počas športových a iných voľno-časových aktivít. Takýto stav významne znižuje ekonomickú efektívnosť podnikania v agrosektore, odrádza potenciálnych mladých farmárov spojiť svoju budúcnosť s týmto typom obživy a bráni rozvoju nových, sofistikovanejších podnikateľských aktivít podmieňujúcich vznik veľkého počtu atraktívnejších pracovných miest na vidieku v oblasti agroturizmu, turizmu i cykloturizmu. Znižuje to aj čerpanie podpory EÚ na rozvoj vidieka.

Príčiny

- Vysoké stavy premnoženej poľovnej zveri.
- Legislatíva chráni viac záujmy poľovníkov; potreby farmárov sú nejasne pokryté a škody na poľnohospodárskych plodinách v praxi nevykonalné.

Hlavný paradox

Poľovná zver je v kmeňovom stave poľovných združení, ale náklady na ochranu proti spôsobeným škodám (oplotenie, plašiče, repelenty...) musí znášať farmár.

Riešenie

Zníženie stavu premnoženej poľovnej zveri. Hlavným nástrojom riešenia je úprava legislatívy:

- Aby poľovníci zver skutočne lovili (nielen na papieri).
- Aby sa zefektívnila súčinnosť poľnohospodárov, poľovníkov a orgánov štátnej správy (okresné úrady, pozemkové a lesné odbory) s cieľom zabezpečiť vyššiu mieru odstrelu.
- Zriaďiť Centrálny fond z príspevkov užívateľov poľovných revírov za účelom úhrady škôd spôsobených poľnou zverou podľa vzoru z Maďarska.
- Vydať metodiku postupu žiadania úhrad za škody tak, ako v Českej republike.
- Vydať Usmernenie okresným úradom, pozemkovým a lesným odborom, aby dôsledne kontrolovali plnenie plánov lovu a prikrmovania poľovnej zveri za účelom odpútania zveri od ohrozených honov.
- Dotácie na realizáciu ochrany proti spôsobeným škodám (elektrické ohradníky, oplotenie...).

JÁN HACAJ Združenie pezinských vinohradníkov a vinárov

Aká budúcnosť čaká našu mliečnu riek?

(11.03.2015; Roľnícke noviny; č. 11, spravodaj, s. 6; snc)

V súvislosti s pripravovaným zrušením produkčných kvót pre surové kravské mlieko sa aj na pôde Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory intenzívne diskutuje o budúcnosti mliečneho sektora. Čoraz zreteľnejšie sa ukazuje, že všetci naši producenti tento krok nemusia "ustáť", a niektorých pravdepodobne čaká odchod z trhu.

Veľkou neznámou je najmä očakávaný pokles cien, ku ktorému s najväčšou pravdepodobnosťou dôjde v dôsledku nárastu ponuky mlieka, pretože poľnohospodári v starých členských krajinách sa pripravujú na zvýšenie jeho výroby. "Aj v rámci nášho regiónu sú očakávania prvovýrobcov rôzne," povedal predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (RPPK) v Leviciach Milan Halmeš. "Nová situácia je veľkou výzvou pre tých, ktorí vykazujú dobré reprodukčné ukazovatele a úžitkovosť, majú priestor na zvyšovanie počtov zvierat, chcú do mliečneho sektora investovať a opierajú sa o solídne vzťahy s mliekarňami. Obavy o budúcnosť sa však objavujú u tých výrobcov mlieka, kde pokrívka zootechnika, nie sú prostriedky na jednoduchú reprodukciu, a kde chýbajú aj ostatné rozvojové zdroje. Tam to naozaj nebude

jednoduché." Ako ďalej informoval M. Halmeš, Slovensko so zhruba 860 miliónmi litrov ročnej produkcie mlieka nepatrí medzi veľké "výrobné krajiny", no o to zaujímavejší bude ďalší vývoj. Trh s mliekom je globálny, a okrem veľkých štátov EÚ ho výrazne ovplyvňujú tiež niektoré mimoeurópske krajiny - napríklad Austrália, Nový Zéland alebo USA. Veľkú úlohu zohrá vývoj dopytu na tretích trhoch, predovšetkým v rýchlo sa rozvíjajúcich ázijských štátoch, a ten by v prípade pozitívneho rastu mohol saturovať stúpajúcu svetovú produkciu mliečnej suroviny. "V našich podmienkach by teoreticky mohol pomôcť tiež slovenský spotrebiteľ," uviedol M. Halmeš. "Je všeobecne známe, že spotreba mlieka a mliečnych výrobkov u nás o zhruba 50 až 60 kilogramov na obyvateľa a rok dlhodobo zaostáva za dávkami, ktoré odporúčajú zdravotníci, čo nás radí na chvost nielen v rámci EÚ, ale vlastne aj celého vyspelého sveta. Preto by každé zvýšenie domácej konzumácie pozitívne vplývalo na dopyt po domácej surovine, čo by poľnohospodári, ktorí ešte zostali tomuto sektoru verní, bezpochyby uvítali." V súvislosti s ruským embargom na dovoz niektorých potravín z EÚ však došlo k napätiu na trhu skôr ako 1. apríla 2015, kedy prestanú platiť mliečne kvóty. Samotná Európska komisia stále nemá jasno v tom, čo urobí, ak sa situácia na mliečnom trhu zdramatizuje. Zatiaľ sa v podstate rozhodla len pre jej monitorovanie s tým, že ak vzniknú výraznejšie disproporcie, potom bude hľadať riešenia. Podľa M. Halmeša by si prípadné ťažkosti mali "odskákať" najmä tí poľnohospodári, ktorí najviac zvýšia produkciu, ale keďže pôsobia vo vplyvných krajinách, vyznačujúcich sa silným lobingom, asi to tak nebude. "Myslím si, že reálne môžeme počítať s ďalším poklesom počtov dojníc i mliečnych fariem," uzavrel informácie M. Halmeš. "Otázne zostáva, či to bude znamenať aj zníženie mliečnej produkcie, pretože na druhej strane sa naďalej zvyšuje úžitkovosť. Až čas však ukáže, či to bude stačiť na pokles kvantitatívnych ukazovateľov, a do akej miery to ovplyvní ekonomiku domácej produkčnej základne. U nás máme nové pravidlá podpory živočíšnej výroby, a podnikatelia si ich budú chcieť otestovať, čo takisto môže ovplyvniť budúcnosť slovenskej mliečnej rieky."

Poctivá robota na poli aj v maštali

(11.03.2015; Roľnícke noviny; č. 11, reportáž , s. 5; ADELA GÁLOVÁ)

V katastri 9 obcí na rozhraní okresov Nitra, Topoľčany a Hlohovec na výmere 4 560 ha ornej pôdy hospodári družstvo PD Devio Nové Sady, medzi priority ktorého od roku 1973, kedy sa zlúčilo z pôvodných 9 poľnohospodárskych družstiev, patrí, podľa slov Ing. Romana Krúpu, podpredsedu družstva, poctivá robota na poli aj v maštaliach.

Treba však dodať, že družstevná myšlienka - bojovať za každý meter štvorcový, každý hektár poľnohospodárskej pôdy, vznikla omnoho skôr, presnejšie 10. novembra 1950, kedy bolo pôvodné JRD Nové Sady založené a platí dodnes. A preto, aj keď podnik z väčšej časti hospodári na prenajatej pôde, snaží sa jej nákupom dostať čo najviac do svojho vlastníctva.

Nadpriemerný rok

Len pre zaujímavosť, v rokoch 1951 - 1956 medzi hlavné plodiny, ktoré JRD pestovalo patrili obilniny, strukoviny, repka olejka, kukurica, cukrová repa, viacročné krmoviny, semená lucerny, ďateliny lúčnej, u ktorých sa dosahovali dobré výsledky a isté úrody skoro každoročne, vďaka ktorým sa družstvo zaradovovalo medzi tie popredné nielen v nitrianskom okrese, ale aj v Západoslovenskom kraji. Štruktúra osevu sa za roky vyšpecifikovala, čo však zostalo, je zameranie družstva na obilniny, cukrovú repu a viacročné krmoviny. "Pestujeme 1 250 ha pšenice, 700 ha jačmeňa, 630 ha repky, skúšobne sme v tomto roku prvýkrát zasiali sóju na výmere 38 ha. Adekvátne k stavu živočíšnej výroby, keďže máme veľké stádo 2 700 ks HD a zostali sme verní aj ošípaným, máme aj 350 - 400 ha silážnej kukurice a 600 ha viacročných krmovín. Tiež sme jedným z najväčších pestovateľov cukrovej repy v okolí, ktorú pestujeme na výmere 500 ha," prezradil R. Krúpa, ktorý na podniku pracuje už 27 rokov a podľa ktorého je práve osevný postup jedným zo základov pre dosahovanie vysokých výnosov a kvality. A veruže tento rok bol v Nových Sadoch, čo sa týka úrod, nadpriemerný. "S repkou sme boli spokojní, s pšenicou tiež, aj keď sa nám pod úrodu hustosiatych obilnín na niektorých lokalitách podpísal silný výskyt hraboša," zbilancoval výsledky družstva za minulý rok Ing. Dušan Gavula, mladý agronóm podniku. A nielen hustosiatych obilnín ale aj sóje, kde namiesto predpokladanej 3 t úrody vďaka kalamitnému výskytu hrabošov dosiahli výnos ledva 1,44 t/ha. A to aj napriek tomu, že do likvidácie investovali cez 85-tisíc eur.

Polovičatá spokojnosť s jačmeňom

Spokojnosť, aj keď iba polovičatá, zavládla s úrodou sladovníckeho jačmeňa. Zrná boli zahorené, čo v podniku pripisujú tomu, že v čase, keď mal jačmeň pomaly dozrievať došlo k dlhšiemu obdobiu sucha. Aj kvôli tomu sa družstvu nepodarilo zrealizovať celú plánovanú produkciu jačmeňa ako sladovnícku, ale značnú časť museli predať ako krmnu, čo spravilo značný škrt cez rozpočet. "Druhým problémom bol vysoký podiel dusíka. S tým sme sa však neborili sami. Vo veľkej miere to záviselo od lokality a množstva zrážok, lebo aj na našom podniku vzhľadom k tomu, že hospodárime v katastroch 9 obcí od Zbehov až po Kapince úhrn zrážok nebol rovnaký. Videli sme rozdiely medzi tými istými odrodami, ale na rôznych lokalitách," poukázal na celoslovenský problém minulého roka podpredseda družstva. Ako však dodal, ovplyvniť sa to nijak nedalo. Zvýšený obsah dusíkatých látok a znížený podiel na sitách zistili až pri zbere, keď už bolo neskoro.

Ekonomiku potiahla repka a pšenica

Plodinou, ktorá v minulom roku potiahla ekonomiku a čiastočne vykryla kvalitatívny a cenový prepád sladovníckeho jačmeňa bola pšenica a repka. Aj keď ceny pšenice sa nedali podľa podpredsedu označiť za ideálne, podarilo sa dopestovať produkciu s vyššími potravinárskymi a mlynárskymi parametrami. Ale ako dodal, každý rok je iný a nie každá odroda má v danom vegetačnom roku vhodné podmienky. Preto sa za roky svojej praxe naučil nespoliehať sa iba na jednu nosnú plodinu, ale pestovať ich niekoľko, ktoré sa navzájom dopĺňajú. Popri starších a osvedčených odrodách akou je napríklad Banquet skúšajú vo svojich vlastných podnikových pokusoch novšie materiály. Tiež sa spoliehajú na skúsenosti susedných podnikov, ktoré hospodária v rovnakých pôdno -klimatických podmienkach. Toto všetko samozrejme neplatí len pri pšenici, ale aj pri repke, ktorá je za posledné roky považovaná za najstabilnejšiu plodinu podniku. "Keď vylúčime suchý rok 2012, kedy sme boli nútení vyorať až 50 % z výmery, môžeme povedať, že repka sa nám za posledné 2 - 3 roky vydarila," tvrdí agronóm podniku, kde v priemere dosahujú úrodu cez 4 t/ha. No podobne ako u predchádzajúcej plodiny, aj tu platí, že okrem stálic, akými sú napríklad Rohan alebo Shagall, skúšajú nové nádejné materiály. V tomto roku do osevu zaradili odrodu Jenifer.

Štandardom je morenie a dva fungicídne sledy

Na čom v podniku nikdy nešetrili a ani sa šetriť nedá sú podľa R. Krúpu vstupy do rastlinnej výroby, pretože ako agronóm s dlhoročnými skúsenosťami veľmi dobre vie, že poľnohospodársky prvovýrobný zisk sa bohužiaľ v súčasnosti tvorí hlavne cez rastlinnú výrobu. Preto venujú maximálnu pozornosť plodinám, ktoré sú na trhu najlepšie speňažiteľné. Repky boli všeobecne pred prezimovaním v dobrom stave, hoci podobne ako v predchádzajúcej sezóne, aj teraz museli trochu pomôcť prírode a pristúpiť k ich regulácii a to rovno dvakrát. Na základe minuloročných skúseností, kedy vďaka dlhej a teplej jeseni museli insekticídne ošetriť celú výmeru ozimín, sa rozhodli v tomto roku porasty aspoň čiastočne poistiť. "Stavili sme na morenie osiva Deterom. Išlo o 63 ha ozimného sladovníckeho jačmeňa Malvinta, ktorý sme po niekoľkoročnej prestávke opäť zaradili do osevného postupu a zhruba 250 ha ozimnej pšenice," prezradil stratégiu družstva D. Gavula, ktorý na sejbu moreného osiva, rovnako ako na dva fungicídne zásahy počas vegetácie nezávisle na priebehu počasia a tlaku chorôb nedá dopustiť. Aj preto vlni v Nových Sadoch na rozdiel od mnohých iných poľnohospodárskych podnikov nezaznamenali výraznejšie problémy so sneťou zakrpatenou ani hrdzami. "Považujeme to za štandard aj z toho dôvodu, že takmer 2 000 ha sa nedá obehať za jeden ani dva dni," doplnil slová mladšieho kolegu R. Krúpa. Ako však prezradil, ani u nich v podniku sa kvôli daždivému počasiu nepodarilo podľa plánu fungicídne ošetriť všetky parcely a výsledok ich len utvrdil v tom, že poistka na podržanie kvality zrna v podobe dvoch fungicídnych zásahov nie sú zbytočne vyhodnené peniaze. Na poloistotu, to znamená na herbicidy so širším aplikačným oknom vsádzajú aj pri kukurici. Aj takto si v podniku poradili so zákazom používania herbicídov na báze acetochlóru. Hoci z toho mali zo začiatku mierne obavy, podľa R. Krúpu je v kukurici našťastie široká paleta prípravkov, z ktorých sa dá vyberať. "V našej lokalite máme problémy s pichliačom, podsnečníkom, ježatkami a mrlíkmi, ktoré máme pod kontrolou aj vďaka prípravkom ako napríklad Laudis alebo Adengo. Máme s nimi veľmi dobré skúsenosti podobne ako aj s ďalšími herbicídmi s rozličnými účinnými látkami, ktoré sa snažíme strieďať," uviedol agronóm podniku, v ktorom ako vidno, dbajú na antirezistentnú stratégiu.

Nemôžu si dovoliť byť Stratový

Družstvo je veľké, preto sa v ňom musí stále niečo inovovať, čo si vyžaduje rad investícií. Zvýšenie rentability a tiež celkovej produkcie je v nemalej miere závislé od dobrého a moderného strojového parku. Veď ako podpredseda tvrdí, od kvality strojového vybavenia závisí včasnosť prevedenia jednotlivých pracovných operácií od orby až po zberové práce, čo v prípade tak veľkého podniku, akým PD Devio Nové Sady je, zohráva významnú úlohu. "Nie sme striktnými zástancami orby ani minimalizačného spracovania pôdy. Skôr sa snažíme rozhodovať podľa klimatických podmienok a problémov, ktoré sa aktuálne v sezóne vyskytujú. Tento rok sme viac preferovali orbu aj kvôli spomínaným hrabošom," prezradil R. Krúpa. Vo všeobecnosti sa však pri jesenných osevoch, pokiaľ im to podmienky dovoľia snažia používať minimalizačné obrábanie pôdy, zvyšok chotára, ktorý pripravujú pre sejbu jarných plodín orú. Okrem toho podnik má aj silnú živočíšnu výrobu. Ročne sa tu vyrobí približne 28-tisíc ton maštalného hnoja od 2 700 kusov dobytky, ktorý je potrebné zaoarať. Maslo kvality a dobrej úrody, ako ho R. Krúpa nazýva, postačí na vyhnojenie zhruba 700 - 750 ha pôdy. Súčasťou družstva sú dve farmy dojnic, spolu 860 kráv čiernej holstejn, farma výkrmu býkov a odchovu mladého dobytky. Zároveň v Nových Sadoch patria k málo podnikom, ktoré aj napriek strate stále chovajú ošípané, hoci pôvodných 500 prasníc museli zredukovať na polovicu. Dôvodom zachovania živočíšnej výroby je podľa podpredsedu snaha udržať zamestnanosť v regióne. Sú si však plne vedomí toho, že stratový živočíšnu výrobu si môžu dovoliť iba tie družstvá, ktoré túto stratu dokážu eliminovať inými ziskovými aktivitami. Z časti by toto mohla eliminovať nová dotačná politika v živočíšnej výrobe 2015 - 2020, no aj preto sa snažia vyvarovať sa vysokého zadlžovania a s úvermi narábajú veľmi opatrne. Nikdy nekupujú to, na čo nemajú peniaze, aby nikomu nezostali nič dlžní. V povedomí je samozrejme stále aj hrozba krízy. Menej investovania, minimalizácie vstupov, čo najlacnejšie nakúpiť a najlepšie predať sú spôsoby, ako sú na ňu v podniku pripravení. Okrem toho sa podľa R. Krúpu nesmie zabúdať na zamestnancov. Preto je tvorba zisku nevyhnutná.

Hnojenie vyprovokovalo občanov až k petícií

(12.03.2015; Breznianske ECHO; č. 05, REGIÓN/INZERCIA , s. 2; PETRA DZURMANOVÁ)

Občania spísali petíciu, ktorou vyjadrujú nespokojnosť so zápachom v meste Brezno. Šíriť sa začal pri prevoze hnojiva na družstvo v Podkoreňovej.

PETRA DZURMANOVÁ

BREZNO. Plné nádrže na opustených družstvách na Horehroní zavážajú nepríjemným smradom, inak to nie je ani v Brezne, v miestnej časti Podkoreňová.

Občania spísali petíciu

Všetky nádrže sú naplnené hnojivom SF Nitrosulf z chemického závodu v Slovenskej Ľupči. Občania vyjadrujú nespokojnosť, ktorá vyústila k petícii, pod ktorú sa podpísalo až 1116 obyvateľov celého Brezna. Dôvodom je hlavne silný zápach, ktorý sa už začal pri prevoze šíriť mestom. Mesto Brezno po upozornení na túto skutočnosť operatívne zvolalo minulý utorok verejnú diskusiu a prizvalo všetkých zainteresovaných. Okrem vedenia mesta sa diskusia s občanmi zúčastnili aj zástupcovia poľnohospodárskeho družstva Ďumbier, ďalej zástupcovia firmy Soepenber, ktorá hnojivo doviezla, uskladnila a následne mieni aplikovať na polia, pracovníci Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave a Okresného úradu v Brezne a tiež lekár a občiansky aktivista Dušan Pállay zo Slovenskej Ľupče.

PD Ďumbier chce zúrodňovať pôdu

Družstvo prenajalo nádrže v bývalej ošipárni v Podkoreňovej firme Soepenber, ktorá v nich uskladnila približne 2 500 ton hnojiva, z ktorého časť chce následne aplikovať do poľnohospodárskej pôdy. Hnojivo bolo skúmané štátnymi orgánmi a schválené ako bezpečné. Použitie má byť pri jarnej sejbe repky a kukurice. "Dobu aplikácie chceme znížiť na čo najkratší čas, a to na 1 až 1,5 dňa v druhej polovici marca a 2 až 2,5 dňa v máji. Hnojiť budeme približne 250 - 270 ha pôdy, čo celkovo predstavuje 8 - 9 percent celkovej plochy, ktorú obhospodarujeme. Hnojivo bolo aplikované aj minulý rok na 105 ha a nebolo cítiť na druhý deň absolútne žiadny zápach. Netvrdíme, že zápach nebude, ale spravíme všetko preto, aby ho bolo čo najmenej," povedal riaditeľ družstva Peter Lukáč.

Údajne ide o sterilné hnojivo, obyvatelia ho však odmietajú

Negatívnym efektom hnojiva je špecifický zápach, v ktorom cítiť síru, nemá však negatívny zdravotný vplyv na obyvateľstvo. Aplikácia sa realizuje v rámci celého Slovenska. "Prínos maštalného hnoja, hnojovice alebo močovky je pre pôdu oveľa nižší, ako hnojiva od nás. Je to pre dobro pôdy," uviedla zástupkyňa firmy Soepenber Zuzana Mandryšová. "Možno je hnojivo neškodné a nezávadné, ale obťažuje nás, vadí nám! Silno smrdí, nedá sa tu existovať, a to je zatiaľ ešte len uskladňované. Močovka a hnoj boli doteraz bežný spôsob hnojenia. Nestážovali sme sa, hnojiť treba. Ale nie takýmto hnojivom. Nechceme ho tu," tvrdia mnohí obyvatelia Podkoreňovej. Známy všeobecný lekár Dušan Pállay sa ako občiansky aktivista danej problematike venuje viac ako 10 rokov. V diskusii uviedol, že u nich v Slovenskej Ľupči neboli pri aplikácii takéhoto hnojiva dodržané zaošívacie postupy. "Deti boleli hlavy, nemohli ísť von a zvracali. A pritom, Ústava SR ako "zákon zákonov" nám zaručuje čistý vzduch a zdravú pôdu. Brezno, pokiaľ viem, je na území SR, tak prečo nemôže mať to, čo zaručuje ústava? Za tie roky už mala byť dávno vypracovaná taká technológia, aby to nesmrdeľo," povedal Pállay.

Primátor žiada o rozbor vody v častiach, kde sa aplikuje hnojivo

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky po komunikácii s vedením mesta Brezna a PD Ďumbier stanovil podmienky. "Budeme požadovať, aby boli naplnené dikcie zákona a správna farmárska prax, aby boli dodržané postupy, ktoré sú uvedené v karte bezpečnostných údajov a sprievodnom liste, čiže neaplikovať hnojivo na povrch poľnohospodárskej pôdy, ale do pôdy," uviedol Juraj Uhliar, zamestnanec ÚKSUP-u. Družstvo prisľúbilo, že aplikácia do pôdy bude realizovaná do 24 hodín. O termíne hnojenia bude PD Ďumbier informovať samosprávu mesta a tá následne občanov cez médiá. "Po vzájomnej dohode žiadame obmedziť aplikáciu v bezprostrednej blízkosti ľudských obydľí. Samotnú aplikáciu budeme aj osobne monitorovať," dodal Uhliar. V závere diskusie primátor mesta Tomáš Abel požiadala, aby sa v rámci prevencie v lokalitách, kde dôjde k aplikácii hnojiva, uskutočnil aj rozbor vody a zároveň aby ÚKSUP vykonal úradný odber vzorky hnojiva. Spoluprácu prisľúbil aj Okresný úrad v Brezne, odbor životného prostredia, ktorý pri samotnom hnojení spolu s mestskou políciou bude kontrolovať dodržiavanie aplikácie hnojiva do pôdy. Tomuto problému sa budeme samozrejme aj naďalej venovať a stav priebežne monitorovať.

Očakávame pozitívny posun

(04.03.2015; Roľnícke noviny; č. 10, SPRAVODAJ , s. 6; snc, snc)

Pri porovnávaní podmienok na podnikanie sa najčastejšie berú do úvahy rôzne podporné nástroje a mechanizmy. Ich škála môže byť rôzna, pričom nemusí vždy ísť len o priame finančné transfery, ale napríklad aj o rôzne daňové a iné úľavy. V rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ je štátna pomoc jedným z prvkov, ktorý výrazne diferencuje podpornú politiku. A v tomto smere Slovensko zaostáva za mnohými krajinami EÚ, vrátane Českej republiky, s ktorou sa vzhľadom na spoločnú minulosť porovnáva

najčastejšie.

"Naši západní susedia dostanú napríklad len na daňovo zvýhodnenú naftu asi 1,5 miliardy českých korún, zatiaľ čo my tento nástroj už nevyužívame vôbec", povedal predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Milan Semančík. "Naša tohtoročná štátna pomoc je na úrovni 5 miliónov eur, a ak by sme nepresúvali prostriedky z druhého do prvého piliera, nemali by sme k dispozícii ani zdroje na program rozvoja rastlinnej a živočíšnej výroby." Naše poľnohospodárstvo pôsobí podľa M. Semančíka v špecifických podmienkach, čo limituje nielen jeho produkčné, ale aj ekonomické možnosti. Obavy vzbudzujú nízke nákupné ceny jatočných ošípaných, a rizikovým faktorom je aj tlak na znižovanie cien surového kravského mlieka, ktorý sa zrejme bude ďalej stupňovať. Zatiaľ nie sú k dispozícii presnejšie čísla ohľadom minuloročného hospodárskeho výsledku poľnohospodárstva, no SPPK očakáva určitý posun. "V rámci verejného obstarávania chceme zjednodušiť situáciu tých žiadateľov, kde podpora z verejných zdrojov nepredstavuje viac ako polovicu z oprávnených nákladov," uviedol M. Semančík. "O týchto otázkach sa často diskutuje na rôznych podujatiach našej komory, a už sme predložili aj príslušný legislatívny návrh. Situáciu teda chceme riešiť v prospech našej členskej základne." Ako ďalej konštatoval M. Semančík, SPPK má spolu s ďalšími poľnohospodárskymi komorami krajín V 4 výhrady k činnosti európskych farmárskych organizácií COPACOGECA. "Nemôžeme byť spokojní s tým, ako sa COPACOGECA stavia k našim požiadavkám a k záverom, na ktorých sa dohodneme v rámci summitov V 4. Neuspokojuje nás ani nové zloženie skupín civilného dialógu Európskej komisie, kde po revízii máme prostredníctvom organizácie COPA COGECA prísť o viaceré miesta," dodal M. Semančík. Podľa neho poľnohospodárske komory krajín V 4 v tejto veci písomne oslovili eurokomisára pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka Phila Hogana, ale z jeho kabinetu prišla odpoveď, ktorá ich neuspokojila. Preto ho opätovne písomne požiadali, aby využil všetky súčasné možnosti pre zabezpečenie plnohodnotnej účasti zástupcov poľnohospodárov a potravinárov zo všetkých členských krajín na rokovaní skupín civilného dialógu prostredníctvom farmárskej organizácie COPA COGECA. "Za dôležité považujeme aktivity na domácom i medzinárodnom poli, lebo ak sa ich podarí vhodne sklbiť, potom dosiahnuté výsledky môžu byť čo najviac prospešné pre členov našej komory," informoval najvyšší predstaviteľ SPPK. "Hoci s akceptáciou názorov nových členských krajín máme niekedy v rámci európskej samosprávy problémy, v našom úsilí nepoľavíme, a budeme ho naďalej stupňovať."

Tohto roku je štátna pomoc na úrovni 5 miliónov eur, a ak by sme nepresúvali prostriedky z druhého do prvého piliera, nemali by sme k dispozícii ani zdroje na rozvoj rastlinnej a živočíšnej výroby.

Potreba zmysluplných krokov

(04.03.2015; Roľnícke noviny; č. 10, SPRAVODAJ , s. 6; is)

Slovenské poľnohospodárstvo potrebuje zmysluplné kroky a opatrenia, pretože v opačnom prípade bude na konci nového programovacieho obdobia situácia horšia ako bola na jeho začiatku. Na nedávnej porade predsedov a podpredsedov regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr (RPPK) a regionálnych komôr so štatútom (RKŠ) v Banskej Bystrici to povedal najvyšší predstaviteľ topoľčianskej RPPK Jozef Urminský. Podľa neho musí byť základnou prioritou pozdvihnutie domácej agropotravinárskej produkcie.

"Vážnym problémom je verejné obstarávanie, ktoré môže byť jedným z rozhodujúcich článkov efektívneho zhodnocovania prostriedkov z Programu rozvoja vidieka (PRV)," dodal J. Urminský. "Naša členská základňa volá po tom, aby sa pri využívaní európskych podporných prostriedkov neopakovali chyby z predchádzajúcich rokov, a aby sa napríklad vytvoril dostatočný časový rámec na predkladanie komplexných projektov aj so stavebným povolením." Ako ďalej konštatoval J. Urminský, agrárny sektor sa ocitol na ďalšej z križovatiek, a bude dôležité, aby jeho budúca orientácia bola správna. Rozhodujúca časť podnikateľského sektora má určite záujem na rozvoji produkcie a na jej výraznejšej realizácii na vnútornom trhu. To si však vyžaduje súčinnosť všetkých článkov výrobnoodbytového reťazca, čo býva v našich podmienkach často problémom. Cieľom by ale v každom prípade mala byť maximalizácia tvorby pridanej hodnoty v domácom ekonomickom prostredí.

S jasnými prioritami

"Potrebu jasných samosprávnych priorít zvyrazňuje blížiaci sa termín valného zhromaždenia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory," uviedol podpredseda nitrianskej RPPK Ivan Oravec. "Je to o to dôležitejšie, že toto valné zhromaždenie bude volebné, a navyše v nasledujúcom roku čakajú Slovensko parlamentné voľby. Samospráva preto musí vedieť, aký národný agrárny program by bol pre krajinu najlepší, a čo bude odporúčať novej vláde pri tvorbe jej programového vyhlásenia." Jednou z dôležitých oblastí bude podľa I. Oravca transfer prostriedkov zo štátneho rozpočtu do agropotravinárskeho sektora. A to nielen z hľadiska samotnej finančnej služby odvetvia, ale aj konkurencieschopnosti vo vzťahu k iným krajinám v strednej Európe. V tomto smere bude nevyhnutné pracovať na posilnení rozpočtových prostriedkov a na vytváraní porovnateľného podnikateľského prostredia aspoň z hľadiska našich bezprostredných susedov. "Okrem toho treba zabezpečiť, aby nový PRV bol naozaj transparentný, a aby splnil jeden zo svojich základných cieľov - podporu rozvoja výrobných zdrojov," zdôraznil I. Oravec. "Zabúdať nemôžeme ani na všestrannú ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Ten je totiž dedičstvom, ktoré sme dostali od

našich predkov, a mali by sme ho odovzdať našim nasledovníkom. Musíme urobiť všetko pre to, aby sa naša pôda neznehodnocovala či dokonca nestrácala - zaberaním na nepoľnohospodárske účely. Nehovoriac o tom, že by mala zostať v domácich rukách, čo však už v mnohých prípadoch neplatí."

Nepodceňujme lobing

Na význam lobovania v Bruseli upozornil predseda Zväzu pestovateľov a spracovateľov kukurice Ladislav Moravčík. "Je síce pravdou, že manažment ciest na rokovania v rámci farmárskych organizácií COPA COGECA je čoraz zložitejší, ale na druhej strane máme možnosť presadzovať svoje požiadavky a postoje priamo tam, kde sa pripravujú dôležité európske rozhodnutia. To si však vyžaduje jazykovo a odborne pripravených ľudí, ktorí svoje pripomienky a návrhy dokážu podprieť vecnou argumentáciou. Viaceré zväzy tieto možnosti dostatočne nevyužívajú, respektíve nedoceňujú. Podľa môjho názoru je to však škoda, pretože nám tým uniká možnosť byť pevnejšou súčasťou rozhodovacieho procesu na úrovni Európskej únie."

Problematické verejné obstarávanie

K problematike verejného obstarávania sa vyjadrili viacerí diskutéri, pričom väčšina z nich bola za jeho zjednodušenie v prípade, že podpora z verejných zdrojov neprevýši 50 percent z oprávnených nákladov. Odznali aj upozornenia na európsku legislatívu, ktorá stanovuje základné mantinely v prípade tovarov, služieb i stavebných prác. Ďalšie náležitosti však môžu byť upravené národnou legislatívou tak, aby zbytočne nezaťažovali podnikateľov, a aby boli konformné nielen s európskymi pravidlami, ale aj s podmienkami v iných krajinách. Rovnako sa pod Urpínom hovorilo o podpore podnikania v znevýhodnených oblastiach. Ozvali sa hlasy, volajúce po selektívnych prístupoch k jednotlivým formám podľa toho, ako kto robí, pretože aj v tomto smere kazia serióznym podnikateľom meno špekulanti. Dôležité by malo byť efektívne využitie podporných prostriedkov s orientáciou na produkciu a zamestnanosť. Skutočných podnikateľov na pôde doslova dráždi tzv. mulčovacia filozofia, ktorá stojí na nepodnikateľských základoch.

Viac zdrojov

V rokoch 2014 - 2020 by agropotravinársky komplex mal mať k dispozícii 5,353 miliardy eur finančných prostriedkov, z čoho 5,248 miliardy eur prípadne na prvý a druhý pilier. V porovnaní s predchádzajúcim programovacím obdobím to predstavuje nárast o necelých 380 miliónov eur. Keďže viac ako 345 miliónov eur sa presunie z druhého piliera do prvého piliera, v PRV SR zostane 2,079 miliardy eur. Z hľadiska priamych platieb prípadne 1,710 miliardy eur na jednotnú platbu na plochu a 916 miliónov eur na tzv. ozelenenie. Ďalších viac ako 397 miliónov eur je vyčlenených na dobrovoľne viazanú podporu citlivých sektorov, a na schému pre mladých farmárov je alokovaných vyše 30,5 milióna eur. V rámci PRV budú projektové opatrenia podporené čiastkou 1,008 miliardy eur, z čoho najviac - vyše 227 miliónov eur - smeruje na investície do hmotného majetku v poľnohospodárskej prvovýrobe. Dvesto miliónov eur by malo podporiť rozvoj potravinárskych investícií a necelých 120 miliónov eur pohlta základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach. Všetky ostatné projektové opatrenia budú podporené menej ako deväťmiestnymi sumami. Na neprojektové opatrenia je vyčlenených v úhrne vyše 838 miliónov eur, z čoho viac ako 57,5 % prípadne na podporu znevýhodnených oblastí. Podpornú "skladačku" v rámci PRV dopĺňajú ostatné opatrenia, pozostávajúce z technickej pomoci, prístupu Leader a spolupráce, s alokovanými prostriedkami viac ako 232 miliónov eur.

Minister Jahnátek upozornil v D.Strede na význam stimulácie farmárov

(02.03.2015; TASR)

Dunajská Streda 2. marca (TASR) - Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Ľubomír Jahnátek so svojimi spolupracovníkmi predstavil dnes farmárom dunajskostredského regiónu program rozvoja vidieka a integrovaný regionálny operačný program na roky 2014-2020. Na seminári odznali informácie o financovaní poľnohospodárstva a realizácii trojpilierového systému, o priamych platbách a o treťom národnom pilieri, ktorý bude zamierený na podporu živočíšnej a rastlinnej výroby.

"Prezentujeme tu skladbu, ako rozdelíme do roku 2020 zhruba 5,35 miliardy eur, z čoho pôjde veľká časť do poľnohospodárskej prvovýroby. Zároveň predstavujeme účastníkom mechanizmy a postupy, ako sa k týmto prostriedkom dostanú," priblížil minister pôdohospodárstva. Podľa jeho názoru novým tohtoročného programovacieho obdobia spočíva predovšetkým v orientácii a stimulácii poľnohospodárov na takzvaného komplexného farmára.

"To znamená, že poľnohospodár sa nebude venovať len rastlinnej výrobe, hustosiatym obilninám a energetickým plodinám, ale bude pestovať zeleninu, ovocie, vinič alebo chmeľ. Bude sa venovať živočíšnej výrobe, nakoľko potrebujeme navýšiť stavy hovädzieho dobytku, ošípaných, hydiny, oviec," konštatoval. Dnes odznali prezentácie o podporách a odborníci poukázali aj na to, v čom spočíva motivácia.

"Motivovať môžu jednotkové podpory. Napríklad v prípade rastlinnej výroby doteraz neboli zemiaky v integrovanej produkcii vôbec podporované. My dávame na podporu jedného hektára 300 eur. Keď hovoríme o produkcii zeleniny poľnej, doteraz konvenčná produkcia mala 50 eur, teraz dávame 120 eur," vysvetlil Jahnátek. Upozornil na to, že v živočíšnej výrobe kravy na mlieko sa podporovali 81 eurami na kus, po

novom to bude 379 eur. Podporované budú jalovice, ošípané. Sú tu podpory, ktoré farmári doteraz nedostávali a sú schválené od 1. januára. "Poľnohospodár sa môže rozhodnúť, aký príjem chce mať v budúcnosti. Zároveň dávame mu aj prostriedky na rekonštrukciu fariem, aby vedel zabezpečiť aj potrebnú techniku a technológiu."

Podľa ministra informácie o podporách sa prijímajú veľmi priaznivo. "Je to už tretí informačný deň. Všade je veľká účasť, v Košiciach sa zišlo 440, v Banskej Bystrici 340 farmárov. V Dunajskej Strede prišlo viac ako 300 poľnohospodárov," povedal Jahnátek. Poznamenal, že znevýhodnené oblasti rozvoja vidieka sú ešte nedokončené, nakoľko Brusel nevyšiel v ústrety. "Tam sme ešte dlžníkom tým poľnohospodárom, ktorí v týchto znevýhodnených oblastiach produkujú," uzavrel minister.

Účastník seminára, malochovateľ, poslanec NR SR Gabriel Csicsai (Most-Híd) tvrdil, že peniaze na podporu sú rozdelené nepremyslene. "Podporujeme to, čo sme si pred 20 rokmi povedali, že netreba. Produkciu litra mlieka, kila mäsa, oproti tomu, aby sme zlepšili technickú vybavenosť farmárov, aby produkcia bola efektívnejšia," konštatoval. Csicsai vidí problém v tom, že z druhého piliera sa presúva 20 percent do prvého, a to z časti inovácie. "Napríklad v chove ošípaných nie sme sebestační. Aby ošípaná bola rentabilná, sa musí predať v priebehu jedného roka od jednej prasnice 20 kusov ošípaných. Celoslovenský priemer, okrem zahraničných chovateľov, je 16-17 kusov. Chýbajúce prasiatka sa budú vyplácať, miesto toho, aby sme zmenili technológiu, aby prasnica dokázala porodiť a odchovať 21 kusov," ozrejmil Csicsai. Podčiarkol, že v tomto spočíva zásadný rozdiel v ponímaní dotačnej politiky. Financovanie malých farmárov považuje tiež za nevyhovujúce.

Geist: Eurofondy môžu o päť rokov definitívne skončiť

(02.03.2015; www.sme.sk; , , s. -; Daniela Jancová)

Štáty rozkrádajú eurofondy a zneužívajú ich na projekty, ktoré by mali platiť samy, opisuje silnejúci názor v Únii Radovan Geist z portálu euractiv.sk.

Čo znamená slovenské predsedníctvo v Únii?

"Nie je to spôsob, ako robiť promo krajiny ani ako pretláčať do agendy Únie vlastné priority. V prvom rade je to zodpovednosť za riadenie chodu Únie za pol roka. A polrok je veľmi krátke obdobie a nemali by sme si myslieť, že budeme presadzovať vlastné záujmy."

To ministerstvo zahraničia ani netvrdí...

"Viete, to sú predovšetkým diplomati, ktorých úlohou je mať dobrý vzťah so zahraničnými partnermi. Ale vo vláde a opozícii sú politici, ktorých hlavnou úlohou je hľadať, čo ich urobí populárnymi a peknými pred voličmi. Nedá sa teda vylúčiť, že predsedníctvo bude spolitizované a vulgarizované napríklad výpočtom, koľko nás čo stálo a čo z toho máme. Podľa mňa sa však na to nedá pozeráť len účtovnícky."

Rezort očakáva, že dvesto podujatí počas predsedníctva v Bratislave pritiahne aj viac turistov. Je to reálne?

"Ak by to malo zvyšovať turistický ruch v každej predsedníckej krajine, tak o chvíľu sme všetci turisti. Je to hlúposť. Ak sa im podarí predstaviť zatiaľ nepoznané krásy Slovenska, opýtal by som sa, čo doteraz robili štátne inštitúcie, ktorých úlohou je zvyšovať turistický ruch."

Ďalšie očakávanie sa týka volieb do Európskeho parlamentu, kde sme mali trikrát najnižšiu účasť z celej Únie. Môže prezentácia jej politiky u nás počas predsedníctva priviesť viac Slovákov k voľbám?

"Je ťažké budovať pozitívnu imidžovú kampaň Únie na fakte, že jej budeme pol roka председаť. Bude tu síce oveľa viac prítomná, ale zároveň budú viditeľnejšie aj všetky kontroverzie. Bolo by preto chybou dúfať, že tolepší obraz Únie vo verejnosti. Určite sa o nej bude viac hovoriť, ale to nesie pozitíva i negatíva."

Čo je dobre, lebo Únia nie je prací prášok, nie je cieľom, aby ho kupovalo čo najviac ľudí. Cieľom je, aby sa čo najviac ľudí zapájalo, a budú sa iba vtedy, keď sa bude diskutovať, čo je na nej dobré aj zlé. A najmä, voliť pôjdu iba vtedy, keď budú mať pocit, že môžu niečo zmeniť."

Naše predsedníctvo bude v polovici volebného obdobia, keď sa rozpočet Únie prehodnocuje a môže meniť. Dá nám to nejakú výhodu?

"To je veľmi dôležitá vec. Mali by sme sa v rámci možností snažiť využiť predsedníctvo na presadzovanie svojej predstavy, ako má Únia fungovať. Keď hovoríme o rozpočte, sme za udržanie solidarity, to znamená, že by veľa peňazí malo ísť do podpory regiónov cez eurofondy alebo za revíziu dotácií **poľnohospodárom**. Predsedníctvo nám dáva väčšie možnosti to presadiť."

Myslíte pri prehodnocovaní terajšieho rozpočtu na roky?

"Áno, do istej miery ide o to, ako budú vyzeráť výdavky v druhej polovici. Ale najmä to bude veľmi dôležitá diskusia pre ďalší rozpočet. Najmä zo starých členských krajín, ktoré do rozpočtu iba dávajú, silnejú hlasy, aby sa eurofondy po roku 2020 úplne zrušili."

Dnes väčšina peňazí do vedy a výskumu, ale aj do ciest a železníc u nás, ide zo štrukturálnych fondov. No je možné, že regionálna pomoc nebude po roku 2020 existovať. Zostane podpora veľkých projektov.

Keď to zjednoduším, Únia má stavať magistrálu od Baltu po Jadran, ktorá nás môže aj obísť, ale nie je

dôvod, aby platila stavbu cesty medzi Banskou Bystricou a Breznom. Odporcovia pomoci vravia, že je aj tak neefektívna, rozkrádaná a financuje veci, ktoré by mali štáty obstaráť zo svojich zdrojov."

"Summity sú niekedy fajn, sú dôležité, poskytujú voľnejší priestor na formovanie politických iniciatív, ale pri počte riadnych aj mimoriadnych summitov sa ukazujú ako zbytočné. Posledných pár - o zamestnanosti za talianskeho predsedníctva ani o východnom partnerstve, kde boli témou aj Rusko a Ukrajina, za terajšieho lotyšského, nič neprinieslo. Oba riešili veci, kde nebol jednotný názor."

Diplomacia tvrdí, že za to môžu aj médiá, pretože ak o Únii vôbec hovoria, vyťahujú iba kontroverzné témy, ako je norma na uhorky a podobne.

"Médiá na Slovensku môžu byť len také veľké, aký veľký je trh. V Bruseli máme dvoch korešpondentov a je veľmi málo médií, ktoré sa venujú serióznej politike a ekonomickým analýzám. Nie je to ani chyba novinárov, trh je tu malý. Aj ministerstvá majú veľké medzery v tom, ako komunikujú s médiami."

Predsedníctvo dáva viac šancí niečo pokaziť ako zmeniť. Stáva sa, že musí prenechať riadenie pracovných skupín niekomu inému. Náklady na celé predsedníctvo vrátane dvesto rokovaní v Bratislave, prezentácie aj letenky by nemali prekročiť 70 miliónov eur. Je táto suma v poriadku?

"Áno, ak to porovnáme s inými krajinami, je relatívne nízka. Je dôležité robiť veci efektívne, nevyhadzovať verejné peniaze na zbytočnosti alebo predražené nákupy."

Považujete napríklad špeciálnu známku, mincu, kravatu a šatku, čo dostanú všetci delegáti aj novinári, za zbytočné?

"Myslím si, že Lisabonská zmluva z roku 2009, ktorá určila súčasné fungovanie Únie pod vedením voleného predsedu, mal zrušiť rotujúce predsedníctvo členských krajín. Ale, bohužiaľ, stále je. Mali by sme to využiť rozumným spôsobom na prezentáciu, príde sem mnoho politikov aj novinárov."

Rada ministrov prijala návrh zákona o pestovaní GMO v Európskej únii

(02.03.2015; TASR)

Brusel 2. marca (TASR) - Rada EÚ pre konkurencieschopnosť na dnešnom zasadnutí v Bruseli prijala návrh zákona, ktorý dáva členským štátom Európskej únie právo zakázať alebo schvaľovať pestovanie geneticky modifikovaných plodín (GMO) na ich území.

Rada ministrov tak zopakovala postoj Európskeho parlamentu (EP) z januára, ktorý vychádzal z kompromisu dosiahnutého vlani v decembri medzi vládami členských štátov únie. Inštitúciám EÚ sa tak podarilo uzatvoriť dokument, ktorý bol blokovaný po dobu štyroch rokov.

"Nové pravidlá umožnia členským štátom slobodu voľby: môžu rozhodnúť či chcú, aby sa na ich území pestovali plodiny GMO, alebo nie. Je to v súlade so zásadou subsidiarity a rešpektuje preferencie občanov a **poľnohospodárov**," uviedol v tejto súvislosti lotyšský minister **poľnohospodárstva** Janis Duklavs, ktorého krajina predsedá polročnému predsedníctvu v EÚ.

Podľa oficiálneho stanoviska Rady nové pravidlá umožňujú krajinám EÚ požadovať, aby ich územie bolo vyňaté z pestovania GMO, ak pestovanie geneticky modifikovaných plodín bude povolené na európskej úrovni. Na druhej strane, členské štáty, v ktorých je pestovanie GMO povolené, sa budú musieť postarať, aby sa zabránilo prípadnej kontaminácii cez hranice ich štátu, do krajín, kde je GMO zakázané.

Nové pravidlá vstúpia do platnosti 20 dní po ich uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Európske krajiny sú v otázke geneticky modifikovaných organizmov, ktoré sú vo veľkom pestované v Amerike či Ázii, rozdelené. Kým napríklad Británia má k GMO pozitívny postoj, ďalšie členské krajiny, vrátane Francúzska a Nemecka, sú proti.

Za posledných 14 rokov boli v EÚ povolené pre pestovanie iba štyri geneticky modifikované plodiny. Iba jedna z nich sa pestuje aj dnes, ide o odrodu kukurice MON810, vyvinutú americkou spoločnosťou Monsanto.

Ekonomicko-právne správy

Českí farmári sa tešia z rekordného rastu ziskov. Majú rovnaký úspech aj ich slovenskí kolegovia?

(12.03.2015; Rozhlasová stanica Slovensko; K veci; 18.18; por. 2/3; - / Gabriela Kajtárová)

Gabriela Kajtárová, moderátorka:

"Poľnohospodári v Česku trhajú rekordy. Ich zisky vzrástli minulý rok o 40 percent, čo je najlepší výsledok za ostatných 17 rokov. Dobrá úroda, ale aj nárast dotácií prispel k českému úspechu. Ako je to u nás? Spýtali sme sa predsedu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milana Semančíka."

Milan Semančík, predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, (telefonát):

"Čo sa týka produkcie, tak áno, môžem potvrdiť, že zaznamenali sme rekordné úrody, či už ich porovnávame na predchádzajúci rok, ale hlavne teda, pokiaľ ich porovnávame na päťročný priemer. Čo sa týka hustosiatych obilovín, takisto ten posun bol u olejín. Samozrejme, môže hodnotiť aj ďalšie plodiny, aj tie jesenné plodiny. Čiže celkovo, čo sa týka produkcie, ten rok bol, dá sa povedať, že dobrý a nadpriemerný. Počasie bolo vcelku vyhovujúce, až na to, že záver žatvy už sme mali daždivé počasie a zber bol ohrozený v niektorých prípadoch, hlavne v severnejších regiónoch, čiže tam sa už, čo sa týka hustosiatych obilovín, strácalo na kvalite, ale nakoniec predsa len sa nám podarilo tú úrodu zobrať, aj keď s problémami, a zabezpečiť tak dostatok obilia či už na potravinárske, a takisto aj na kŕmne účely."

Gabriela Kajtárová:

"Ako sa toto odrazí na ziskoch? Vie to už dopredu predvídať?"

Milan Semančík:

"No, je potrebné ešte doplniť to, že to je časť produkcie, čiže na jednej strane áno, spokojnosť produkcie dosiahnutých hektárových úrod, ale na druhej strane nespokojnosť, pretože minulý rok sme zaznamenali obrovské poklesy v cenovej oblasti, takže ťažko sa hovorí momentálne o hospodárskom výsledku, aký sa nakoniec vykáže. Štatistické čísla budeme mať k dispozícii presne možno ku polroku tohto roka."

Gabriela Kajtárová:

"Takže na jednej strane dobrá úroda, na druhej strane pokles cien. Sú tu aj iné také svetové trendy, ktoré určite aj mnohí poslucháči zachytili, napríklad slabé euro, ktoré pomáha exportu, alebo klesajúca cena ropy. Premietne sa toto do tých výsledkov? Akým spôsobom?"

Milan Semančík:

"Tak určite, ako aj cena ropy sa premietne, pretože pokiaľ tá cena ropy bude neustále klesať, tak samozrejme, že sa to premietá do nákladových položiek, ale opomenúť by sme nemali ani na ruské embargo, pretože to od augusta tiež urobilo svoje, je tu pretlak tovaru na našom trhu, pretože tovary, ktoré mali pôvodne byť na ruských trhoch, sú na európskom trhu, a samozrejme to všetko tlačí cenu u jednotlivých komodít smerom dole. Takže ono sa ťažko predpokladá, alebo predpovedá hospodársky výsledok, lebo tých faktorov je tu ďaleko viac."

Gabriela Kajtárová:

"Toľko predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milan Semančík."

To bola situácia na Slovensku. Naš trh ale ovplyvňuje aj globálny vývoj, a na ten sme sa pýtali experta na komodity. Tomáš Plavec z Trim Broker."

Tomáš Plavec, analytik, Trim Broker, (telefonát):

"V posledných sezónach, môžeme hovoriť o nejakých posledných troch alebo štyroch rokoch, je úroda viac ako dobrá, pričom ani u jedného z tých dôležitých producentov kukurice, pšenice, resp. sóje, ktorými sú Brazília, Argentína, USA, Rusko, Ukrajina, ale aj Európska únia, tak nemali problém s počasím, a napriek obavám napríklad z toho, že by konflikt na Ukrajine mohol nejakým spôsobom obmedziť zásobovanie trhu, nič také sa nepotvrdilo. Čiže očakávanie na túto sezónu sú také, že by tento trend mal pokračovať, a zatiaľ to teda nevyzerá, že by malo byť z dôvodu počasia, alebo alebo niečoho iného, ohrozená úroda. To znamená, že úroda je dobrá, zásoby sú vysoké a ceny sú relatívne nízke."

Gabriela Kajtárová:

"Vy ste spomínali počasie. Sú nejaké iné faktory, ktoré vplyvajú na kvalitu úrody?"

Tomáš Plavec:

"Väčšinou je to naozaj skôr o tom počasí. Skloňujú sa také dlhodobšie predpovede. Ono vlastne celý ten kolobeh na tejto planéte je taký, že v každom období sa niekde niečo pestuje, to znamená, že najprv máte, povedzme, Ameriku, Európu, a potom v opačnej časti roka nastupuje Austrália, alebo Južná Amerika. To znamená, že nielen leto u nás, keď je, tak je dôležité, ale povedzme, a v tomto období sa niekde inde, povedzme, seje, napríklad, ako som spomínal, v tej Južnej Amerike. Čiže ceny hlavne závisia od toho, že aký je výhľad úrody, a od toho, či existuje riziko, že by napríklad u dôležitých producentov mohlo prísť k nejakým problémom. Ešte keď to vlastne spomínate, tak teraz sa stalo aj niečo iné, v Brazílii, resp. v Argentíne, čo súvisí s vládou politikou. Tam sa zvyšovali dane a nastal štrajk kamionistov, čiže bolo ohrozené zásobovanie. Čiže aj v takýchto prípadoch je možné, že nastane určité také povznesenie, že mohol by nastať nejaký problém."

Gabriela Kajtárová:

"Médiá často informujú o rôznych vojnových konfliktoch, ktoré sa na svete dejú, toto má nejaký vplyv?"

Tomáš Plavec:

"Keď začal konflikt na Ukrajine, v podstate je to približne rok dozadu, tak vždy naozaj boli obavy, pretože Ukrajina a takisto Rusko patria medzi dôležitých producentov pšenice, pričom pri Ukrajine ešte veľkým percentom kukurice, čiže okamžite bol taký menší rast cien. Špekulanti, a takisto aj producenti a spotrebitelia sa predzásobovali pre prípad, že by bol výpadok dodávok. Ale vyzerá to tak, že až taký veľký výpadok nenastal, a toto nakoniec nastali opačné obavy, že keďže ukrajinská hrivna sa prepadla, to znamená,

pšenica, ktorá povedzme, išla z Ukrajiny, tak v eurách bola oveľa lacnejšia, to znamená, že začali sa obávať európski producenti, že vlastne príde nevítaná konkurencia."

Gabriela Kajtárová:

"Ak je úroda dobrá, tak klesajú ceny tých komodít, to je pre poľnohospodárov vlastne dobre, alebo zle?"

Tomáš Plavec:

"No, tak záleží od toho, že akú vlastne mali úrodu, a aké sú ceny. Napríklad, keď som teraz čítal reporty z Ameriky, tak poľnohospodári boli trochu znepokojení z toho, že tá cena sa až tak veľmi prepadla, napriek tomu, že majú celkom veľké objemy úrody, ale čo som ako ja zistil, tak je lepšie, keď je úroda dobrá a ceny sú nízke, pretože keď si zrátate ten objem a ceny, tak máte relatívne stabilné príjmy, pretože zase v čase, keď je zlá úroda, tak síce ceny sú vysoké, no ale čo máte z toho, keď tri štvrtiny úrody vám, povedzme, pokape buď kvôli nejakému škodcovi, alebo kvôli suchu. Samozrejme, že tiež nie sú dobré extrémy, kedy sú to naozaj, že zásoby sú na maximách, a začne sa už doslova cenová vojna medzi producentmi, že sa snažia uchádzať o zákazníka a snažia sa mu ponúknuť čo najnižšiu cenu, to zase pre nich nie je až také šťastné, ale určite je to lepšie, ako tie časy, keď mali obrovské problémy s úrodou, a povedzme, napriek tomu, že boli vysoké ceny, tak niektorí prišli o takmer celú úrodu, a tým pádom mali problém so splácaním úverov, a to samozrejme veľmi negatívne."

Gabriela Kajtárová:

"To bol Tomáš Plavec, analytik Trim Broker."

Slovenskí farmári so svojou výkonnosťou skončili vlni na chvoste EÚ

(03.03.2015; www.aktuality.sk; Aktuality.sk, 06:00, s. -; Martin Odkladal, Aktuality.sk)

Naše poľnohospodárstvo patrí k najmenej výkonným agrozortom v rámci EÚ. V celoeurópskom porovnaní skončili naši farmári za minulý rok na štvrtom mieste od konca. Produkcia slovenských roľníkov dokonca vlni klesla o 7,2 percenta, pritom v celej únii sa znížila len o 2,5 percenta.

Štvrtý od konca

Ako ďalej vyplýva z analýzy UniCredit Bank, výkonnosť agrozortu na Slovensku dosiahla vlni len 68 percent z priemeru EÚ, za nami skončili len farmári zo Švédska, Veľkej Británie a Malty. České poľnohospodárstvo taktiež nedosahuje priemer únie so 78 percentami.

Za poľnohospodárske veľmoci na starom kontinente môžeme považovať Holandsko, Írsko a Rumunsko, ktorých produkcia v minulom roku prekonalala výrazne priemer EÚ. Ich výkon dosiahol viac ako 170 percent. Poľskí farmári s produkciou na úrovni 122 percent uzatvárajú spolu s Grékmi a Španielmi prvú desiatku.

Dominuje rastlinná výroba

"Výkon slovenského a českého poľnohospodárstva v prepočte na obyvateľa dlhodobo zaostáva za priemerom EÚ a radí obe krajiny na koniec rebríčka krajín EÚ," povedal analytik UniCredit Bank Ľubomír Koršňák. Nie je to nič prekvapivé, keďže najväčší podiel na celkovom hospodárstve na Slovensku, ako aj v Česku predstavuje priemysel. Podobne je na tom aj Nemecko, Fínsko alebo Belgicko.

Podľa Koršňáka v našom agrozorte dominuje rastlinná výroba s podielom okolo 60 percent na produkcii poľnohospodárstva. Silnú pozíciu má najmä segment obilnín a priemyselných plodín, a to repka, slnečnica, sója, cukrová repa. Obdobne sú na tom roľníci aj za riekou Moravou.

V pestovaní obilnín patrí Česku a Slovensku 9. resp. 10. miesto v rámci EÚ s produkciou tesne prevyšujúcou 150 percent priemeru EÚ. Ešte lepšiu pozíciu vykazujú obe krajiny v produkcii priemyselných plodín, kde Slovensku patrí 8. miesto s výrobou väčšou o takmer dve tretiny oproti zvyšku Európy. Prepustili sme pozície

Naopak, veľmi málo výkonní sú slovenskí farmári spolu s ich českými kolegami v odvetví ovocia, zeleniny a zemiakov. V prípade zeleniny sa nachádza Česká republika dokonca na predposlednej priečke v rámci EÚ s produkciou len 27 percent priemeru EÚ. Slovensko skončilo na 22. priečke s produkciou 38 percent priemeru EÚ.

"Najmä Slovensko v poslednom desaťročí vypratало aj svoje pozície v produkcii zemiakov. Kým v rokoch 2000-2003 mu patrila v rámci EÚ stále pozícia okolo 15. až 16. miesta, v minulom roku menej zemiakov vyprodukovalo len Rakúsko, Chorvátsko a Luxembursko. V rokoch 2012 a 2013 bola produkcia zemiakov na obyvateľa na Slovensku dokonca najnižšia v rámci EÚ," dodal Koršňák.

Obe krajiny výraznejšie zaostávajú za úniou aj v živočíšnej výrobe, kde im patrí 25. resp. 26. miesto. A ktoré štáty sú lídrami vo vybraných agro odvetviach za vlnajšok? Produkcii zemiakov a vajec vládlo Rumunsko, produkcii krmovín, dobytka, koní a mlieka Írsko, produkcii ovocia, olív a oviec a kôz Grécko, produkcii obilnín Litva, priemyselných plodín Bulharsko, zeleniny Holandsko, vína Francúzsko, ošipaných Dánsko a hydiny Maďarsko.

Inflácia v Rusku dosiahla vo februári takmer 17 %

(05.03.2015; TASR)

Moskva 5. marca (TASR) - Inflácia v Rusku dosiahla vo februári takmer 17 %, čo je úroveň, ktorú krajina naposledy zaznamenala v roku 2002. Pod vysokú mieru inflácie sa najviac podpísali **ceny potravín**, ktoré sa oproti februáru minulého roka zvýšili o vyše 23 %. Informoval o tom na svojej internetovej stránke denník Wall Street Journal.

Podľa ruskej Federálnej štatistickej služby dosiahla medzročná miera inflácie vo februári 16,7 %. V januári sa spotrebiteľské ceny zvýšili medzročne o 15 %. Hlavnou príčinou sú ceny potravín, ktoré oproti februáru minulého roka vzrástli až o 23,3 %. Prudké zrýchľovanie inflácie spôsobil pokles hodnoty rubľa, ktorý predražuje dovoz tovarov zo zahraničia. K zvýšeniu rastu cien však prispela aj samotná ruská vláda, ktorá zaviedla embargo na dovoz potravín z viacerých západných krajín v reakcii na sankcie Západu voči Moskve. Tými západné štáty reagovali na anexiu polostrova Krym Ruskom a jeho postoj k ozbrojenému konfliktu na východe Ukrajiny. Dmitrij Tulin, ktorý v januári nastúpil na post viceguvernéra ruskej centrálnej banky zodpovedného za menovú politiku, očakáva infláciu v tomto roku na úrovni 12 %. Pôvodne centrálna banka plánovala udržať infláciu blízko svojho inflačného cieľa okolo 4 %. Podľa Tulina je možné, že tento cieľ sa jej podarí dosiahnuť do konca roku 2017.